

ԻՍԹԱՆԳՈՒԼ 3 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ

ԽԱՐԻՃԻՅԷ

ՖՐԱՆՍԱ ՎԷ ԻԽԹԻԼԱԼԸ

Ուետան մաղու պիղյւթիւնտէն եկվելու
Ամերիգանն էն իւրութե օլան դազե-
թալարընտան պիրիսիւտե աւրճ իսիւն
չու աթիւտքի պէնսին թէրճէմսինի
պէտան իտերից :

«Յրանսըզլար իշին չօգ տէֆս շէօյէ սէօյէնիմիշ տիր,—Յրանսըզլար իմիժիլալ չըգարա տըգճա, հալէրինտէն հօշուու օլսմազլար։ Ուսն ու սալահ իւզըն լիէ-գատտիւմ իմէմէլիք, քնտիրէրի լիմհ-րիք իտէր։ Պոռնլարըահաժիմ եսնի պիր տալտա տուրմազ վէ խաֆիֆ մէշըւպ պիր ճինս տիրէր։ Նէ իսիժէտիրէրինի քնէտիրէրաէ պիլմէզլէր։ Վէ տայիմա ֆէ-լաքէլի շէքմէլիք օնլար իշին պիր լիմէնլի օմուշ տուր, չիւնքի նէ պիր հիւքիւմլիմի միւսմաքիլէ լիահիք իտաւ տիսնտէ պուլունմազլըղա լիմհամիւլ-իտէպիրլիքէր, վէ նէ տէ ճիւմհուրիյէլիմ ուսուլինի իճրա իտէպիրլէնէ, գատտար իսիժիտաւ վէ զապիրլիյէլիքէրի վար տոր

Յրանալը լար քննոր հիւքիւմ թէրոր
ուսուրինտէն հօշուտ օւմաւորը լարնտա
հէման մէթէրիսէր եւրմադ լըլա: Սար-
սէյէզ պէսթէրէրնի պաղըրարազ օ-
գոււմաղըլըա, վէ էնվայի մանէալար
վիւրէրէք էնվայի ընէքտէ սանճաղար
չէքմէքլիյէ, վէ հադգանիյէթ, սէրպէ
սիյյէթ, վէ ուիւմվէթ (գարտաշըլըդ)
տուրդուլըրը իպրազ իթմէքլիյէ գաւ-
բըշըլըրար վէ գօշուշուրըր -

[illegible]

Պուշկինն պէջլէ օլմասը պու կիւն
սէջլէնմէքտէ տիր, վէ նասըլ քի. 1830
սէնէսինտէ, վէ 1815 սէնէսինտէ տախի
սէջլէնիլիւի, վէ իստասա իտիլմիշ տիր
Աթիք Պուրպօս սիւսիլիսիտախի պու ի-
թիգաստա պուլուհուղուղունտան, օլ
ուսուլ իւզրէ իտարէ իթմէքտէ պու-
լունմուշ տուր. վէ հաթթա, 1793սէ-
նէսինտէ, մէգքիւր հիւքիւմէթ, քէնտի
տարէսի տիգ կինինի մէգուտքի քիֆա-
լետ, սըզը թուլմաւ, ըղընտան, միլլէթ
մէգքիւր թուլմէյի տէ վիլմիշ տիր.
Ֆրանսըզլարըն Սէլ թապիր օլունան
հինսաւն օլմասը սէջլէնմէքտէ տիր, վէ
Ալթլէրին իսէ, կէրէք հիւքիւմէթի մէշ-
րուլթէ, վէ կէրէք հիւքիւմէթի հիւմ-
հուրիյլէ իտարէսի թահթըրտա պու-
լունմասը միւմքինսիզ տիր. նասըլ քի
պէջլէ օլմասընը մուալլիմ Հիւքսլէյ
տախի պէտան իթմիշ, վէ վուգուսթ-
լարտա թասսիգ իյլէմիշլը տիր. Ֆր

դանսըզլար գարըշտըրընը , վի տայիմա
իլսիիլա չըգարմագըլզա մայիլ պեր միլ-
լէթ տիր աալս սէպալթ իւզըն պեր հալտէ
տուրմաղլար տէյի ֆալ օլունմագտա
տըրլար :

Լաքին, միլիթի մերդուռ, «նալ-
թընճը Լուկին վագիթին գատար, պի-
հուքիմէթ ուսուլի թաթթընտա թէմէ-
լի եանի բահաթ տուրմո շար տըր, Լաքին մեղքիւր հուքիմէթին ուսուլի
ղայլիթ դաւլի, վէ պէղայլիթ տէքթիմա
պիւր հայտի պուրուսուռ տուր, Ալգ-
քիւր իտարի ուսուլի գէմանընտա, գը-
րաւըն պիւր վէգիւրի, քընտի քէյֆի ի-
չին ինչա իմտիրտիկ պիւր գոնաղ իչին
միւթուլարճա զուրուշար տարֆ իտէպի-
լիպ, վէ քընտի պաղչիսին կէնիչլէն-
տիրմէք մուրատիլլէ տալի պիւր գաւ
քէյլէրի խարապ, վէ պիւրէթէ քէյլ-
լիւրի տալի աղըր, վէ ճէպի վէրի-
լէր ալթընտա էղիպ չիւրիւտիպիւր
իտի, Պու հաւ, ինտանըն թէհամմիւլ
իտէմէյէճէկի բատտէյէ կէլիկիստէ հա-
լիլլէ աղմըր վէ թաշիղ տըր. վէ Ալգքիւր
բիւղկիւտա սէպէպիլլէյէ լիբմիւլ օլան
հուքիմէթ, օնտան հուսուլի կէլէն պո-
րաւըր չէքմէյէ միւսպուր օլմուշ տուր, Սլ
վաղըթ իլլուպա տէվլէյլէրի, մեղ-
քիւր իմթիլլաթէլ չինի սէնտիրմէքնի-
լէթիլլէ ռաղըր իթթիֆաղ իլլէմիշլէր տիր
Պըմանա ճիւսհուրիլլէթի. կըրչի իվրպա-
նըն մեղքիւր իթթիֆաղընա դարըր դոյ-
մաղըրթ միւս քթէլլէր օլմուշ տուր, լա-
քին նէլթիճէսին, տիթիզ տէքթիմուլ-
ղուռ, Պըմանաուա, եհնէ քընտի դուվ-
վէթ ու դուարթիթին էյէ կէթիլմէքլիլլէ
չաւըլաճաղը տէհշէթի հուսուլիստէ գա-
րար գըլտըղը, վէ ֆիլվաղըտա էյլէ օլ-
տուղու, եանի ճիւսհուրիլլէթ ուսուլի
տէվլիլէթէք, եհնէն, մէյտանէ պիւր
Պոնաբարթէ չըգտըր կէթիլմիւլիւրիւր

Մէրգում, Զրանսաներ խարապ ի՞մ.
միշտ Իր, վէ պունտանտա միւրատոր,
Զրանսանքն սէատէթի հալի օյմաներպ,
իլլա շան ու չէրէֆի շախսիսինտէն իպա-
րէթ պուլունմուշ տուր: Կերշի քէնտր
իտարէսի ուսուլի տախի տէսքօթճա օյ-
մուշ տուր: լաքին Պուրպօն սիսիլիսի
իտարէսինտէն իյի օյմուշ տուր: Պա-
գաթ, Նիհայէթիլիւ էմր, եհնէ Պուրպօն
սիսիլիսի, Թլ.քրարէն զըրալլէյէթ լահ-
թընը Էվրօպա տէվլէ յէրի սայլսնոն
տուրտէսթ իտէպիլիշ, վէ օն սէքիլի-
ճի Լուիտէ քէնտրի սէլէֆէրէսինտէն զի-
նատէ սահիպ պատիլէթ (խոհեմուլէթն)
պուլունտուղունտան, Զրանսորլարա
մուլունտէն իլլէմիշ տոր: Լաքին աղը-
պլթ քեմարիլիք միլլէթին գուլլէթ վէ
էֆքեմարընտան, վէ կերէք քէնտրիսին
սէրպէսիլլէթէ տայր տերքեմար պու-
լունան մէլլանընտան տիւշարը իլթիլապ
օլարապ, կերի չէքիլիշ տոր Մէրգումուն
խալէֆի օլան օնուննու Շարլը զէմանըն-
տա, էհալլինին հուգուղունա օլ գա-
տար աշիքեմար վէ միւլէթէպպիրանէ
սուրէթտէ Թլ.սատուի օլունմուշ տուր

քի, նիգամէն քէնտի հալլերինճէ պիր
խաւհաթա նալլի օլմազլըւտան գաթի
իւմիտ իտրէք, իսեանա գալգըշմըշար,
վէ հիւքիւմէթլերինի տէյիշթիրմշլը
տիւ :

Էհալի թարափտար, տըր զաննիլէ Լուի
Ֆիւրիբի թախթա կէշիբտիւր, լաքին
մեքուբ, Էհալի հագգընտա, օնուս
ճու Շարըրտան զիտտոս պիր իյի թա-
րիգ թուլթատը. վէ Էհալի պու տէֆա
տախի տերտինէ, պիր տըրման կէօրէմէ-
տիկինտէն, Եհնիան պաշ գալտըրտը,
վէ թէքարէն հիւքիւմէթի տէյիշթիր-
տի. լաքին, պու տէֆա նէ գան տէօ-
քիւլտիւ, վէ նէ տէ վահշիճէ հարէ քէթ-
լէր վուգու պուլտու, Ֆրանսա հիւմ.
հուրիլլէթ օլտու, վէ պիր րէյիս ին-
թիլսապ իտիտի, Միշշարիէյ Րէյիսի
հիւմհուր, քէնտի Եհմինինի աւագ ալ-
թընա ալտը, վէ աակէր վէ սիւահ սա-
յէսինտէ հիւմհուրիլլէթի տէվրէրէք,
քէնտիսի հիւքիւմտարը միւսթադիլ օլ-
տու, վէ օն սէքիգ սէն տէվրան սիւր-
տիւ իսէ տէ, Էհալինին մէնֆաաթընա
չալըյմսերպ, իլա քէնտիսինին քիւր-
սիսինտէ բայտար գալմասընա չալըշ
տը, Վէ շիմտի տէ քէնտի շան ու շէ-
րէֆինէ Եհնիտէն Երինէ կէթիւմէքնի-
յէթիլլէ, իւմիտ քէսիքիլինէ տիւշմիւշ
օլարագ չըգըշտը, վէ Ֆրանսանըն նամ
ու նամուսունա խալիլ կէթիրտի. շէօյլէ
քի, իկըր իւք պօզդուլուշունա դար-
շըլըգ պիր ֆիւթուհալի իպրազիլլէ,
թասհիհի խէթա իտէմէգ իսէ, քէնտի
հիւքիւմէթինին տէվրիտիկինի կէօրէ-
ճէք տիր :

Խմտի, պունկար պէօյէ օլտուղու, վէ
ատալէթէ քիայէթ իտիլտիկի թագադրե-
տէ, Ֆրանսաոա վուգու պուլան իխ-
թիլալարըն սէպէպինին, քէնտի հիւ-
քիւմէթլերինին խիւանէթինտէն նէշէթ
իթմիշ օլմասը ինքեար իտիլէրէք, է-
հալինին խաֆիֆ մէշըպ օլմասը նէթի-
ճէսինէ համլ իտիլմէսի միւմքին օլապի-
լինրմի, իմտի, սիւալ իտէրիգ չիմտի,
էկիր օն սէքիլինճի Լուի, վէ օնունճու
շարլը, վէ Լուի Նարօլէոն քէնտի վա-
զիֆէլերինի թանըմըշ օլաալադ իտի, օլ
գատար գօրգու վէ նիզամըզլըգ վու-
գուա կէլիրմիլտի, խալը, հու պու-
քի մէգքիւր հիւքմտարլար, եալընըգ
քէնտի խօտպինճէ մագսէտլերինէ նայիլ
օլմագլըգա չըգըշտըգլարընտան, պիւ-
թիւն իւմիտլերինի ասաքիլ իւզէրինէ
վազ իթմիշլը, վէ պու թարիգ իլէ է-
հալէ թարաֆընտան գուհուրա կէլէն
թէշէքքիլերիլ միխտը ալթը իլլէմիշլէր
տիլ, Վէ էհալէյի բօլլիթիգամա էհէմ-
միյյէթտէն օլան թէճրիւպլէրտէն մահ-
րում գըլմըշլար տըր, չէօյէ քի, նէ
մաթգաաաթ սէրպլիկիյյէթի վիրմիշլէր,
նէ սէօյլէմէք սէրպէսիյյէթի վիրմիշլէր,
վէ նէ տէ իսթէտիքլերի եէրտէ թէճճմ-
միւ իտէրէք կէօրիւմէք վէ գօնուշմագ
հուգուգլարընա միւսաատէ իյլէմիշլէր
տիլ, կէրչի էհալէյի քէնտի հիւքիւմ

տարլարնը գուրա իւն սէչմ քլիյէ ըուխ-
սաթ վիրմիլէր տիր , լաքին , պու-
հուսմէ իւն տախի , հիւքիւմթի մերքե-
զիյէլէր վէ հաքիմ ու զապիթլէյ մարի-
ֆէթիյէ , լազըմ կէլէն զուրալարը քէն-
տիլէր գաղանապիտիլէր տիր :

Լօրտ Գրուկամբն գալիսնէ, 1848
սէնէսի իմթիւաւ պիտ ելլալորմ կիպի
գուհուր իմիշ, վէ եազըն, պիտ կիւն ի
չիտաւ վուգու պուլմուշ տուր: Լաքին
Մ: տը Թօգվի չվէլինտնէ քէջի իյ-
լէմի իտի, վէ նաաւ քի Լվրօպանըն
աշվալընա վազըք վէ սահիպ թէճըրու-
պէ օլանլարը տախի ֆէհմ իմիշ քտէ ի-
տիլէր: Պիր միլլէթ թէրպիլլէի օլտու-
ղու հալտէ, իսթէր Սաքսուն ճիւսի օլ-
սուն վէ իսթէր Սէլթ, պիր հիւքիւմէ-
թի իտապալ իմիշ քիլին, հիշ պիր վա-
զըլթաւ, Եօլլ պիրտնէ պիրէ իսեման
գալղըլմազ: Պու կիւնքի կիւն, եալը-
նըք Էլլէննէ իշին իզհարը իսեան իտէ-
նէք հիշ պիր էհալի եօդ տուր:

Ֆրանսա հիւրըմէթերնտէն հէր
զանդիս տէմբրիմէ իսէ, տէմբրիմէյէ
լաեզդ օլտուղունտա տէմբրիմէյէ տիւր
վէ Ֆրանսադլար իւին, հազգլը օլա-
րադ, կէրչի, թէմէլլի պիր հիւրըմէթ
սազլաեամազլար տէյի թէյէքքի օլու-
նապիրիր իտի, էկէրչի, քէտի մէն-
ֆաաթը զաթիյէսինէ, վէ հիւքմաար-
լըղընըն քէնտի ֆապիւտարնտա պազը
գալմասըն հալըմաեզպտա, իլլա է-
հալինիս մէնֆաաթէ վէ սէտաեթի հա-
նա, արզուքէ Վէ ղայրէթէյէ պիր հիւ-
ըմէթէ մալիք օլտուղունտ օտնըրա տո-
խի իսեան պանտըրաընը չէքմէյէ չը-
գըշաըզը կ'օրիւլէ իտի ։:

(Նասըլ քի կէօրկւմէքտէ տիր, մէգ-
բերկ զազէթա, Յորանսըզ միւլէթնի
թասահուպ իտերէք, պիւթիւն զապա-
հաթլարը հիւքիւմէթերի իւզէրնէ համլ
իլլէմիշտիր. լաքին, պիզճէ, իյն տիւ-
շիւնիւլտիւկիւնտէ, հէր միւլէթ քէնտի
հիւքիւմէթնիտէն մէսուլ տուր, չիւնքի
հէր աղաճ քէնտի մէյվէսինի վիրիր)

Աքարիկեան ղազէթալարներտա ••
գունտուղունան նէգաբն, յատեն քե-
միւրիւ եււքլիւ օլսն իբի գըթա Բրու-
սիա թէքնէլերի, Նիուբօրտան իսթան-
պօլս կէլմէք իւզըն իքն, Ագ-տէնիդ
ատալար Նոնիւտէ, պիւր ջրանարզ քօր-
վէթի թարաֆրետան զապթ օլունուպ
Թուլօնա կէօթիւրիւլմիւշլէր տիր :

—Տէյլէ Թէլէկրաֆ նամ Ինկիլիզ
ղազէթասը, Պասը ալի նէգտինտէ Բու-
սիս սէֆիրի պուրուսն ժէնէրալ ինեսա-
թիէֆին Օտէսա ճանրպինէ կիթմիշ օլ-
մասը, ասլա բօլթիթղաճա պիր սէպէպէ
մէպնի տէյիլ տիր տէր :

— Խնթին զազթաւսընտա օգուընտու
ղունա նէզալնէ, Ֆրանսըզլար հոգղը-
նա խայրըլ օյան պիր միւտարեպտէն
սօնրա, Բրուսիա ասաքրի վէ զպի-
թանլարնա խիթապէն եազըլմըլ պիր յօգ
մէթուպար Ֆրանսըզլարն էլինէ կէշմէ
թիր: Մէղգիւր մէթուպար Թուրաա-

